

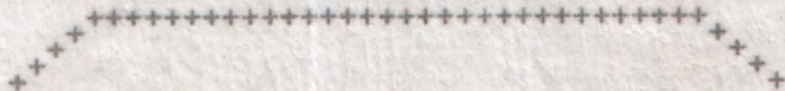

42.

М. Перелесник

К Р И В А В І Р О Ж І

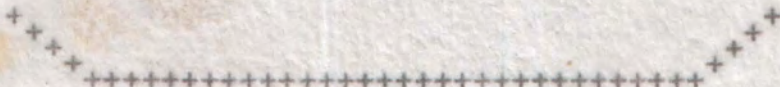
— 1 9 5 0 —

М. Церелесник

К Р И В А В І Р О Ж І

1 9 5 0

"Ми йтимем сміло
до мети" /С.Орач/.

Рано-вранці прийшла з лісу. Довго йшла диким піщаним полем, де-не-де порісшим лозиною та будяччям. Глибокі ями від бомб і знарядів свідчили про дні війни, які два рази прокотилися через ті землі і лунали тепер десь далеко на заході.

"Старайтесь непомітно прослизнути через міст. Це - найбільш небезпечне місце. Та іншого шляху немає часу шукати. Сьогодні musíte бути в Києві. Пошту бережіть, як зіницю ока, захищайте її, на випадок чого, навіть своїм життям", - снувались в думці останні наставлення провідника.

І вона берегла ту пошту, невелику, гранчасту, мов цукерок, щільно скручену. Обгорнула її ще в кусник гуми, щоб не замокла, коли б падав дощ, і обережно зашила в рубець жакета. Далі взяла наготовлений плетений кошик із дугастю ручкою та рушила в дорогу. Крізь стареньку хустину, що покривала кошик, просвічувалися криваві пелюстки осінніх троянд. А під ними, загорнута в папір, підпільна література. Цей кошик також важливий, але не настільки, як пошта. Його вона може навіть кинути, коли б цього треба було для збереження пошти, коли б грзила небезпека.

Коли б грзила небезпека? - цього можна чекати на кожному кроці. Тоді ціною життя захищати пошту!... Ярина має чим захищати її - ту таємничу, таку цінну пошту. Взяла кошик в ліву руку, праву вклала в кишеню. Так вона тут, кругла, мов яйце, невелика "мадярка". Така спокійна і холодна тепер - скільки ж сили, вогню і смерті вона таїть в собі!

І далі йшла вируділою піщаною стежкою. Минула самотній вітряк на горбку, високий журавель криниці на роздоріжжі, а потім нога вперлася в твердий брук шосе. Сірою кам'янистою смугою бігло воно здалека, обривалося над річкою, щоб потім, вже по той бік мосту продовжувати свій біг.

Минала останні хати села Гостомель. Ось-ось зникне брук і нога стане на поміст мосту. Бузький і довгий, своїм дерев'яним склепінням здіймався він над річкою Ірпень. Це вже третій міст. Перших два обгорілими стовпами сторчали внизу, над самою водою, їх обвуглілі тіла всіли вже порости річковою плісняю та мохом. Це вона, війна, зіпнула їх туди, в пінясті води річки, та встигли вже побудувати цей, що біліє тепер напроти ранішнього сонця своїм новим склепінням і дошками.

По обох кінцях мосту - вартові будки. Хоче Ярина якнайскоріше минути їх. Перша вже залишилася позаду. Коли б скоріше!... Вачить перед собою лише довгу смужку мосту та невисокі поруччя обабіч. Вона одна над водою - більше нікого немає. Вже з тридцять кроків пройшла хитким помостом, коли це чує за своїми плечима:

- Ей, красавица, абажді!

Не оглядається, хоч знає, що це до неї. Прямує далі через міст. Ще якісь вигуки чує позаду, а далі чиясь воспішна важка хода донеслась до слуху. Все ближче і ближче... Вже біля самої неї... Праворуч і ліворуч - неспокойні хвилі річки, попереду - десятки метрів мосту та ще одна вартова будка... Оглянулася і майже поруч себе побачила двох заспананих вартових у шинелях з червоними нагонами.

- Кудя так наспешаєш? - і вастушили їй до рогу.

- У Київ, на базар, - промовила стиха.

- А что несешь? - і червона груба рука лягла на кошик.

- Рожі... на продаж...

Легко злетіла з кошика старенька хустина. Тонкий запах квітів приємно лоскотав ніздря. - Ет! Пайдьом Андрюшка, - сіпнув за рукав другий свого більш цікавого товариша. - Срунда, цвєти! Вот еслі би водочка...

- Нет! - уперся той. - Дай-ка, давушка, для красного бойца красную розу.

Взяла першу, яка попалась, дає. "Коли б скоріше, коли б скоріше звідси!" - б'ється неспокойно серце.

- Да ето самая дрянъ! Я сам себе виберу самую, самую лучшую, - і широка п'ятірня занурилась у квіти. Мняв пальцями їх пелюстки, стеблини, перебирав і все глибше і глибше запускав руку.

Ярина рвонула до себе кошик!

- Ви мені всі квіти помнете! - а вдумці інше: "Коли б не добрався до дна!.." Та в цю хвилину зашелестів папір під важкими пальцями вартового.

- Ей, да здєсь есть что то дру...

Глухо вдарився кошик об поміст. Червоні рожі розсипалися з нього. Одні залишились нерухомо лежати на місці, інші звісили голівки над водою і злегка хиталися на своїх стеблинах, ще інші зникли, щоб виринути на рухливій течії чи широких листках латаття. А Ярина хутко-хутко бігла до берега. Який далекий він тепер!... Чула погоню за собою, різкий стріл прорізав повітря, а вслід за ним Ярина побачила, як назустріч їй з будки вискочило ще двох вартових. Зупинилася. Вігти не було куди. А погоня вже близько. Рука шарнулась до кишені. Міцно вхопила гранату. Коли б хоч не вислизнула з рук це круглясте смертельне спасіння!... Відбезпечила і кинула на міст між собою і тими, що доганяли, а сама грудьми припала до помосту. Гримнув вибух. Підкинув Ярину, відірвав від дощок і жбурнув у розбурхані води річки.

Пірнула в пінисті хвилі, а потім виринула над

водою спочатку біляста хустина, а за нею пара рук, вмілим рухом розсікала Ярина хвилі і все далі і все адлі і далі віддалялася від мосту. Далеко, ген за мостищанськими хатами, пристала до правого берега. Тоді лише глянула туди, де грозила їй небезпека, - в сторону мосту. Вачила там суматоху і чула крики, які доносилися до неї далеким відгомоном. Чиесь безвладне тіло сторч головою звисало над водою.

- Оце тобі, гаде, червона рожа від українки - прошепіла крізь стиснені зуби і зникла в густому очереті.

Знаними стежками уривь гущавину лісу пробиралась до Пуці-Водиці, а далі до Києва.

Погідне сонце теплої осени гріло охолоне тіло, сушило змоклу одежу.

Надвечір пошта, така важлива і цінна, була на потрібному місці.

Униз по Ірпені, до гирла в Дніпро плили Яринені рожі. А на них - борожа кров.

***** = + = *****
= =
=